

ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Етика та естетика» складена відповідно до освітньо-професійної програми Менеджмент підприємства спеціальності 073 «Менеджмент»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мораль як форма індивідуальної та суспільної свідомості, загальні закономірності їх буття.

Міждисциплінарні зв'язки: предмет та зміст навчальної дисципліни «Етика та естетика» тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Філософія», «Політологія», «Соціологія», «Психологія», «Історія української культури».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Етика та естетика» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями розвитку етичної та естетичної думки, головними категоріями науки, формування у майбутніх фахівців (бакалаврів) необхідної теоретичної основи для свідомого ставлення до своєї майбутньої професійної діяльності, набуття і вдосконалення індивідуальної культури, системи цінностей, оцінок, смаків та ідеалів.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Етика та естетика» є прищеплення навичок та вмінь здобувачам вищої освіти, необхідних для успішної професійної діяльності, творчої самореалізації у громадському та культурному житті, сприяння самовдосконаленню та вихованню моральної свідомості.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у здобувачів вищої освіти мають бути сформовані наступні компетентності:

- *загальні:*

- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами;

- цінування та повага до різноманітності та мультикультурності, здатність працювати у міжнародному контексті;

- здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

- *фахові:*

- здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички, зокрема у сфері самоменеджменту.

1.4. Програмні результати навчання:

- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи, самоменеджменту;

- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько- та правосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності;

- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.

Етика як філософська наука про мораль. Об'єкт і предмет етики. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Основні завдання етики у сучасних умовах. Мораль як соціальний феномен: мораль і проблема її соціальної детермінації (взаємозв'язків). Первісні форми регуляції людської поведінки. Процес виокремлення моралі. Мораль та інституційна регуляція. Мораль і право. Мораль і звичай. Політика і етика.

Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.

Етичні ідеї Стародавнього світу. Етична думка Середньовіччя та Відродження.

Етичні вчення Нового часу. Західна етична думка ХХ століття. Історія етичної думки в Україні. Походження та історичні типи моралі.

Тема 3. Поняття, структура і характеристика моральної свідомості

Місце моральної свідомості в системі моралі. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви й ціннісні орієнтації. Добро і зло як провідні поняття моральної свідомості й категорії етики: обов'язок, відповідальність, справедливість, сенс життя і щастя, совість, гідність і честь.

Тема 4. Моральні виміри спілкування.

Етика спілкування: загальний огляд проблеми. Різноманіття передумов і вимірів людського спілкування: моральний аспект. Сутність спілкування. Основні типи, принципи та суперечності спілкування. Моральна культура спілкування, її зміст і вияви. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов.

Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика.

Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Національний фактор в історії моральності. Національне і загальнолюдське. Шлюб, сім'я у формуванні моральної культури особистості. Специфіка християнських етичних принципів. Проблема морального змісту нетрадиційних релігійних напрямків. Моральні основи шлюбно-сімейних стосунків.

Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика».

Основні естетичні категорії. Значення поняття «естетика». Становлення перших естетичних уявлень. Ставлення до дійсності і художня діяльність людини. Предмет естетики. Естетика як самостійна наука. Категорії естетики: прекрасне та повторне, трагічне та комічне, піднесене та низьке.

Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.

Специфіка естетичної свідомості. Два рівні функціонування естетичної свідомості. Естетичні почуття, смак та ідеал. Функції естетичного ідеалу.

Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті європейської естетики.

Історичні закономірності розвитку мистецтва. Предмет мистецтва, художній образ, зміст і форма. Стиль і художній метод. Функції мистецтва.

Види мистецтва. Естетична специфіка літератури. Мистецтво ХХ століття в контексті Європейської естетики. Формально-технічні пошуки в європейському мистецтві ХХ століття: футуризм, кубізм. Абстракціонізм, Експресіонізм, сюрреалізм та їх філософське обґрунтування.

3. Рекомендована література

1. Етика : навч. посіб. / Т. Г. Аболіна, О. М. Лінчук [та ін.]. – Київ : Либідь, 1992. – 328 с.
2. Етика : навч. посіб. / В. О. Лозового, О. А. Стасевська, [та ін.] ; за ред. В. О. Лозового. – Київ : Юрінком Інтер, 2007. – 223 с.
3. Малахов В. Етика : навч. посіб. курс лекцій / В. А. Малахов. – 5-е вид. – Київ : Либідь, 2004. – 384 с.
4. Прилуцька А. Є. Культурологія (культурологія, етика, естетика) : навч. посіб. / [А. Є. Прилуцька, Є. М. Корабльова]. – Харків : Торсінг плюс, 2009. – 288 с.
5. Тофтул М. Г. Етика : підручник / М. Г. Тофтул. – 2-ге вид., випр., допов. – Київ : Академія, 2011. – 437 с.
6. Шиманова О. Етика і професійна етика : навч.-метод. посіб. / Ольга Шиманова. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2012. – 131 с.
7. Юрій М. Етика : підручник / М. Ф. Юрій. – Київ : Дакор, 2006. – 320 с.
8. Этика : учебник для бакалавров / П. С. Гуревич. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2014. — 516 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://urss.ru/PDF/add_ru/188074-1.pdf

9. Этика: учебник для бакалавров / под общ. Ред. А. А. Гусейнова М. : Издательство Юрайт, 2013. – 569 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://stud.com.ua/4607/etika_ta_estetika/etika
10. Скворцов А. А. Этика : учебник для СПО / А. А. Скворцов. – 2-е изд., испр. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2016. — 310 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://stud.com.ua/38703/etika_ta_estetika/etika
11. Эстетика: підручник /за заг. ред. Л.Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с.
12. Никитич, Л. А. Эстетика: учебник для студентов вузов / Л.А. Никитич. - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2013. - 207 с. [Электронный ресурс]-Режим доступа: <http://www.knigafund.ru/books/172387>
13. Золкин, А. Л. Эстетика: учебник для студентов вузов, обучающихся по гуманитарно-социальным специальностям / А.Л. Золкин. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. - 447 с. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.knigafund.ru/books/169597>
14. Никитич Л.А. Эстетика :чебник для вузов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. - 439 с. [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.knigafund.ru/books/173296>
15. Гилберт К.Э., Кун Г. История эстетики / Под. общ.ред. В.П. Сальникова. – Спб.: Алетейя, 2000.

Укладач: Колодій О. С., доцент кафедри гуманітарних та соціальних дисциплін, к. пед. наук